

розвиток кожної людини постійно вимагатиме нових міркувань та тлумачень нових явищ як особливих «знаків часу» з боку Церкви та нових наукових досліджень філософського, релігійнознавчого, соціологічного напрямків наукового пізнання.

Бібліографічні посилання

1. Венедикт XVI Післясинодальне апостольське повчання *Verbum Domini* (Слово Господнє) / Венедикт XVI. – Львів : «Свічадо», 2011. – 176 с.
2. Душпастирська Конституція про Церкву в сучасному світі «Радість і надія – *Gaudium et spes*» // Документи Другого Ватиканського Собору. – Львів : «Свічадо», 1996. – С. 499–620.
3. Енцикліка *Caritas in veritate* (Любов у правді) Вселенського Архієрея Венедикта XVI про інтегральний людський розвиток у любові та правді. – Жовква : Місіонер, 2010. – 128 с.
4. Енцикліка *Deus caritas est* Святішого Отця Венедикта XVI єпископам, священникам, дяконам, посвяченим особам і вірним мирянам «Про християнську любов» / Венедикт XVI. – Митрополіта комісія соціальної комунікації УГКЦ, 2006. – 63 с.
5. Катехизм Католицької Церкви. – Синод Греко-Католицької Церкви, 2002. – 772 с.
6. Макдонах Э. Церковь в современном мире (*Gaudium et spes*) // Современное католическое богословие : Хрестоматия / под. ред. М.А. Хейза, Л.Джирона. – М. : Библиейско-богословский институт св. апостола Андрея, 2007. – С. 327–355.
7. Энциклика его Святейшества папы Иоанна Павла II «*Centesimus annus*» («Сотий годовщине») // Энциклики его Святейшества папы Римского 1891, 1981, 1991 гг. о труде, человеческой жизнедеятельности,

нравственности и морали. – К. : Институт праксеологии, 1993. – С. 185–278.

Вольнец О. А. Антропологические принципы социальной доктрины католицизма.

Анализируется социальное учение католицизма и его трактовка сущности человека, его достоинства, прав, общественной природы и смысла общественного бытия, которые представляют собой центральный пункт христианской антропологии. Определяются основные направления деятельности Католической Церкви – евангелизация и инкультурация – и их влияние на формирование качественно нового общественного бытия на принципах справедливости и солидарности.

Ключевые слова: социальная доктрина католицизма, христианская антропология, человек, церковь, справедливость, солидарность, культура.

Wolynets O. Anthropological principles of Catholic Social Doctrine.

The research analyzes the social teaching of Catholic Church on the understanding and interpretation of the essential dimension of human dignity, human rights, social nature and meaning of common life in the context of culture. Those are the central points of Christian anthropology. Evangelization and inculturation are identified as basic activities of the Catholic Church. Also, their impact on the quality of the new social life on the basis of justice and solidarity is researched.

Keywords: Catholic Social Doctrine, Christian anthropology, human being, church, justice, solidarity, culture.

Надійшла до редколегії: 26.02.2014 р.

УДК 159.9.01

А. Л. Гладій

Університет ім. Адама Міцкевича (м. Познань, Польща)

ФІЛОСОФІЯ ВПЛИВУ КІБЕРПРОСТОРУ НА ПСИХОЛОГІЧНІ ВЛАСТИВОСТІ СУЧАСНИХ СУСПІЛЬСТВ

Розглянуто особливості філософії функціонування телекомунікаційних мереж та їх вплив на психосоціологічні риси сучасних суспільств. Також розглянуто особливості постання нової епохи під назвою «епоха Великих Даних». Досліджено шанси та загрози, які виникають під час широкого впровадження телекомунікаційних мереж у життя суспільств.

Ключові слова: телекомунікаційні мережі, інформаційних простір, епоха Великих Даних, трансформація.

Основна гіпотеза, яка розглядається у пропонованій статті, базується на твердженні, що інформація є новим високовартісним соціальним ресурсом. Основною метою цієї публікації є обґрунтування цього постулату. Також розглянуті деякі похідні основні питання, такі як філософія функціонування

сучасних телекомунікаційних мереж, їх вплив на психологію суспільств та загрози, які виникають під час користування громадянами телекомунікаційними мережами.

Провідні політологи та економісти світу зазначають, що в наступні роки відбудуться зміни не лише процесу виробництва, але й

моделей бізнесу [1, с. 93]. На підставі цього можна передбачити зміни у поведінці як окремих суспільств, так і світового суспільства загалом. Ця зміна поведінки може стати причиною появи нових філософських течій, економічних доктрин, політичних ладів та інших структур у багатьох сферах життя суспільства. Вищеописане твердження визначає актуальність теми. Наукове зацікавлення цією проблемою є слушним у наш час і вимагає дослідження соціологами, психологами, філософами та економістами для формування спільної концепції епохи, у якій розвиватимуться в майбутньому суспільства. Ґрунтовні основи цієї концепції заклали у своїх працях фахівці різних галузей – Д. Белл, З. Бжезінський, М. Кастельс, М. Маклюен, Й. Масуда, А. Тоффлер та ін. Під час написання статті автор особливу увагу звернув на монографію «Społeczeństwo Sieci. Gospodarka Sieciowa w Europie Środkowej i wschodniej» [2], у якій спеціалісти з країн Центрально-Східної Європи розглядають питання «суспільства мережі» та багато явищ, пов'язаних з ним.

Разом з вищезгаданими процесами світове суспільство інтенсивно поповнюється даними, інформацією та знаннями. «Нова архітектура, відома як "хмара", робить цей процес швидшим, ефективнішим і забезпечує широкий доступ до інформації» [1, с. 94]. Натомість у багатьох нових соціально-економічних та інформаційно-технологічних процесах описане явище, а можливо, і нова епоха – «епоха Великих Даних» (переклад з англійської «Age of Big Data») – може викликати в певній мірі нові загрози, пов'язані з блискавичним розповсюдженням інформації. Опис подібних загроз є однією з цілей публікації.

Наукова проблема, яка піднімається в статті, полягає у дослідженні психосоціологічних особливостей сучасних суспільств, які формуються під впливом широкого розповсюдження інформації та впровадження в щоденне життя телекомунікаційних мереж. Розглянуто можливості як позитивних змін у суспільствах під впливом телекомунікаційних мереж, так і негативних.

Стаття присвячена деяким науковим проблемам, які раніше не піднімалися в літературі, зокрема українськими вченими. Тому питання філософії впливу кіберпростору на психологічні та соціологічні особливості сучасних суспільств є актуальними в поточний момент розвитку як Української держави та Європи (як цілісного культурного організму), так і окремих світових цивілізацій.

Таким чином, цілі статті полягають у короткому огляді кіберпростору, його впливу на психосоціологічні особливості суспільств, та описі можливих загроз, які виникають під час функціонування телекомунікаційних мереж.

«Епоха Великих Даних» – це лише один аспект перетворення глобального суспільства, його еволюції, проте саме ця епоха може стати основним визначником функціонування майбутньої економіки та політології, чи навіть соціології та філософії. З історичної точки зору сьогодняшня епоха називається Новітнім Періодом [3, с. 480]. Передувала їй Нова епоха, пізні Середньовіччя тощо¹. Епоха ж після Новітнього періоду може називатися епохою Великих Даних. З іншого боку, цю періодизацію можна розглядати з перспективи економічних доктрин. Називаючи попередню епоху промисловою, якій передував феодалізм та общинно-племенний лад, наступну епоху можна окреслити як епоху Великих Даних. Варто зауважити, що значну кількість властивостей цієї епохи науковці, зокрема В. Вернадський², М. Кастельс та А. Тоффлер, виокремили під час досліджень інформаційного суспільства та інформаційної економіки.

Деякі з авторів називають епоху Великих Даних «модернізацією» економіки та політичної думки в глобалізаційному руслі [4, с. 9]. У нашій публікації зроблена спроба відійти від теорії глобалізації в її економічному та політичному аспектах, натомість розглянуто філософські та психологічні аспекти взаємодій багатьох суспільств планети.

Вищезгадана епоха Великих Даних не може існувати сама по собі – вона є грандіозною надбудовою над мережею мереж – це можуть бути різноманітні телекомунікаційні та телеінформативні мережі, але загально прийнята назва існує вже віддавна – Інтернет. Ця власна назва мережі мереж стала розповсюдженою через свою простоту в користуванні, легкий та недорогий доступ. Для порівняння, назва «Інтернет» для телекомунікаційних мереж є такою самою, як назва Google для пошуковиків, Facebook для соціальних мереж, eBay для електронних магазинів. Тобто існують й інші пошуковики, соціальні мережі та електронні магазини, так само, як інші телекомунікаційні мережі, окрім Інтернету. Можливо, саме ці телекомунікаційні мережі, що дозволяють користувачам бути анонімними у кіберпросторі, у найбільшій мірі впливають на психо-соціологічні особливості суспільств.

Раніше телекомунікаційні мережі були лише елементами наукового та академічного

1 У різні часи доба Середньовіччя називалася по-різному, вона носила також назву *модерна доба* в XIV столітті.

2 Вернадський Володимир Іванович широко досліджував поняття ноосфери, вбачаючи в ній наступну модель розвитку тодішньої економічної моделі. Ноосфера – це сфера думки, сума всіх розумів планети Земля. Можливо, сьогодні хмарні технології Володимир Вернадський окреслив би поняттям ноосфери.

спілкування і розповсюдження знань, доступ до них був лише на підставі інфраструктури в науково-дослідницьких осередках, а трохи пізніше і в урядових організаціях. Наступний етап розвитку *мережі мереж* – її використання у функціонуванні підприємств. Однак аналіз глибших процесів, які відбуваються під впливом телекомунікаційних мереж, стосується психосоціологічних змін, зумовлених швидким впровадженням мережі в життя мільйонів громадян.

З плином часу глобальна спільнота стає свідком потужних змін у поступі впровадження в щоденне життя – у відпочинок чи працю – телекомунікаційної мережі. Це можна порівняти з тектонічними зсувами земної кори – без сумнівів, вони спочатку тихі, але раптом переростають у вибухові зміни. З кожним наступним роком життя суспільств ці зміни проявляються все більш виразно. Телекомунікаційні мережі вже давно перестали бути звичайним інструментом для спілкування. Тепер вони претендують на роль середовища, яке разом з такими інституціями як родина, людські стосунки, школа і робота впливають на кожного окремого громадянина. Можна сказати, що не лише окремі користувачі вищезгаданих мереж, але й цілі підприємства та організації віддають частину своєї відповідальності мережам. Узагальнюючи, сьогодні немає потреби запам'ятовувати будь-які великі об'єми інформації та шукати відповіді на різноманітні питання. Цей процес переадресування відповідальності відбувається поступово та майже непомітно. Для підприємств швидке та постійне з'єднання з мережею можна порівняти з автострадою або енергетичною лінією. Також працівники нематеріальної сфери діяльності під час взаємодії між собою з часом все частіше звертаються до телекомунікаційних мереж, аж до повного злиття з нею – до стадії, коли мережа стає необхідною умовою життя або навіть виживання.

Організація телекомунікаційних мереж не є ієрархічною, швидше – анархічною, коли важко визначити центр та периферію. Та це правило мало стосується мережі Інтернет, де вже довгий час вибудовується ієрархічна ланка у вигляді потужних пошуковиків та соціальних мереж. Натомість це ж саме правило не стосується анонімних телекомунікаційних мереж, де відсутні центри керування та цензура. Саме ці мережі, відмінні від розповсюдженого Інтернету, сьогодні створюють найбільше можливостей для розвитку загроз, які описані далі.

З філософської точки зору, варто порівняти сьогоднішні процеси навколо телекомунікаційних мереж зі звичайним багаттям у історичному контексті. У давнину на початку своєї історії люди боялися вогнища

та не відразу до нього пристосувалися, однак з плином часу вогонь набув священних ознак, його почали навіть охороняти, наділяючи магічними властивостями. Через декілька тисяч років потому, небагато осіб сприймало всерйоз такий пристрій як радіо, насміхаючись над ним, як над меблями, що розмовляють.

Згадані історичні події, хоч і розділені тисячоліттями, можуть яскраво продемонструвати той факт, що сьогодні телекомунікаційні мережі, хоч і сприймаються всерйоз, все ж таки недооцінюються. Вищезгадана *мережа мереж* Інтернет окреслювалася як телекомунікаційна мережа, натомість подібний опис можна застосувати, наприклад, до телеграфу, а це є підтвердженням того факту, що телекомунікаційні мережі сьогоднішньої доби та епохи виступають у ролі не лише середовища для спілкування, але й створюють власне високоємне середовище, яке у свою чергу впливає і формує психологічні та соціологічні особливості сучасних суспільств.

Сягаючи глибше в історію, можна сказати, що колись книгодрукування справило справжній вибух, у результаті якого сталася інформаційна революція. Тоді почали побоюватися, що книга може знищити людську пам'ять. Натомість сучасні телекомунікаційні мережі не лише спроможні послабити людську пам'ять, але й здатні змінити саму істоту та філософію поведінки цілого суспільства. Беручи до уваги розповсюдження сучасних медіа, можна стверджувати, що сьогодні змінилися взаємовідносини між творцем інформації та її споживачем. Це пояснюється зникненням цензури під час розповсюдження інформації через медіа. У минулу епоху – епоху промислового капіталізму – інформація проходила декілька етапів цензурування, доки у відшліфованому вигляді не потрапляла до кінцевого споживача. Натомість сьогоднішня епоха приборала будь-які бар'єри цензури. Між творцем інформації та споживачем не існує жодних бар'єрів у спілкуванні. У сфері освіти це проявляється величезними потоками інформації, і головною здібністю має стати вміння орієнтування в них. Також епоха Великих Даних чітко поділить суспільство на творців інформації та її споживачів.

Сьогодні хмарні технології або хмарні сервіси лише розвиваються і набувають широкого розповсюдження через телекомунікаційні мережі [5]. В історичному контексті сучасні побоювання навколо них практично ідентичні побоюванням під час зародження книгодрукування. Не кожна людина доби пізнього Середньовіччя могла дозволити собі утримувати велику бібліотеку, тому виникала потреба тимчасово звертатися до книгосховищ за певною інформацією та знаннями. Хмарні сховища даних – це ті ж самі бібліотеки на відстані. Користувач так само звертається до них з метою отримання інформації

Рисунок 1. Асиметрична модель кіберпростору

Джерело: власне опрацювання

різного характеру та знань. Наприклад, сервери пошти Gmail розташовані в США, так само сервери відеосервісу YouTube або інших розповсюджених сервісів також локалізуються в США. Користувачі, які мешкають в Україні і звідси надсилають один одному електронні листи через Gmail, спочатку надсилають їх у США – тобто на сервер, потім дані електронного листа блискавично повертаються в Україну. Це фактично примітивний спосіб пояснення функціонування хмарних сховищ даних. Більш детально цей технологічно-інформаційний винахід пояснюють випадки зі шпигунством у телекомунікаційних мережах. «У липні 2013 року федеральні та регіональні німецькі установи із захисту даних припинили випускати дозволи на передачу особистої інформації поза межами ЄС. У вересні вони рекомендували переглянути питання маршрутизації телекомунікаційних зв'язків за межі ЄС. Скандал прискорив запланований перегляд закону про захист даних у Євросоюзі» [1, с. 94]. Подібні випадки трапилися у Бразилії, де були запропоновані заходи, спрямовані на захист національного сегменту мережі Інтернет. Таких же заходів у недалекому майбутньому варто було б вжити українському уряду.

Слід зауважити, що структура телекомунікаційних мереж створює можливість для зникнення таких філософських категорій, як *обмеження* та *заборона*. Телекомунікаційні мережі прибрали *заборону* як базову категорію, замінивши її вибором. Це і є основа філософії майбутніх властивостей епохи Великих Даних. *Заборона* накладала на деякі теми та інформацію табу. Натомість *вибір* звільняє споживачів та творців від такого обмеження. Кожен з них вирішує сам, що шукати в мережі і все залежить від внутрішнього світу та психологічних особливостей користувача мережі.

Вибір, як головна властивість телекомунікаційних мереж, – це, по суті, простий доступ до нашої підсвідомості. У момент, коли користувач сам на сам залишається з мережею, перестає діяти страх покарання або викриття, у цей момент лише внутрішні ментальні гальма відповідають за зміст інформації, яку користувач шукає. Для користувача розумової праці відсутність таких гальм може перетворитися на небувалу творчу думку, водночас пересічний користувач під час сам-на-сам з мережею скидає з себе одяг культури. У результаті поміж користувачами та творцями інформації в мережі постають та розвиваються нові властивості суспільств епохи Великих Даних.

Більшість дискусій на тему обмеження доступу до телекомунікаційних мереж підтверджують створення світовою спільнотою епохи Великих Даних. В умовах цієї нової епохи та дійсності кожен користувач мереж знаходить там як свій внесок, так і сумарний внесок усіх інших користувачів тих мереж. Тому лише психосоціологічні обумовлення відповідають за зміст того, що шукають користувачі у телекомунікаційних мережах. Таким чином, як і цілий сектор ICT, мережа мереж і загалом ціла епоха Великих Даних стають сьогодні для глобальної спільноти мірилом її ментальних сил.

Кіберпростір набуває властивостей, які важко досягнути людському розуму. Як і Всесвіт, кіберпростір нескінченний, без меж і обмежень. Те, що звичайний користувач розкладає на робочому столі свого комп'ютера, неможливо розкласти на звичайному робочому столі. Телекомунікаційні мережі розвиваються у двох вимірах одночасно – як провідові оптико-волоконні мережі, які поєднують сервери всього світу, і як віртуальний простір – саме

він не обмежується просторово і тому його властивості може описувати лише філософія, яка оперує поняттями нескінченності.

Телекомунікаційні мережі і кіберпростір розігнали світову економіку до надзвукової швидкості. Негативні наслідки «швидкого світу» вже проявилися у низці дефолтів, закритті великих банків, злитті компаній, зрештою, фінансовою кризою³. Уряди деяких країн у свою інформаційну політику вже заклали передбачення таких майбутніх криз. Та все ж фактом є те, що зміни у світовій економіці мають блискавичний характер. Це явище має двосторонню природу: з одного боку, воно стимулює позитивні процеси (творча комунікація між користувачами телекомунікаційних мереж), з іншого – негативні (це кібервійни, нелегальна торгівля, організована злочинність). Для візуалізації вищеописаного явища варто змалювати його у формі асиметричної моделі кіберпростору (рис.1). Одна сторона цієї моделі представляє *творчу комунікацію* між користувачами мережі, які прийнято називати у літературі *інформаційним суспільством* або *інформаційною економікою*. Друга сторона моделі представляє всі можливі негативні наслідки функціонування кіберпростору та телекомунікаційних мереж – від поодиноких хакерських атак до кібервійни. Варто зауважити, що термін кібервійни недостатньо досліджений у вітчизняній науці, тому потребує уваги з боку науковців різних галузей – інформатики, соціології, політології, психології, філософії та ін.

Як творча комунікація, так і кібервійна мають одні й ті ж підстави – функціонування телекомунікаційних мереж. Домінування однієї зі сторін залежить від цілого ряду чинників, які діють на мікро- та макрорівнях, тобто на рівні індивідууму і соціуму. Натомість, маючи однакові основи, дві сторони асиметричної моделі кіберпростору мають цілком різні наслідки.

Так, ці наслідки можуть проявлятися у двох площинах:

- площині віртуальній, мережевій, телекомунікаційній;
- площині соціальній, політичній, реальній.

Різні відгалуження та похідні кібервійни у віртуальній площині можуть проявлятися у формі кіберзлочинів, кібертероризму та їх різних модифікацій у залежності від цілей та мети. Натомість у площині реальній кібервійна може проявитися у формі різноманітних кримінальних дій.

Вищеописані твердження яскраво демонструють філософію впливу кіберпростору на особливості поведінки як суспільств, так і окремих індивідів.

Також основною психологічною загрозою широкого застосування телекомунікаційних мереж може стати відсутність у суспільств

перспективного мислення, що викликає невизначеність у власних цілях багатьох громадян, а на макрорівні суспільств це стане причиною домінування тимчасових ідей розвитку, які в підсумку не гарантують успіху. Це пояснюється розвитком вищеописаної категорії вибору, коли цілі суспільства перебуватимуть у невизначеному стані. Також слід додати загрозу применшення суспільством проблем різноманітного характеру – соціального, культурного, демографічного.

Інформаційна політика України

Державна інформаційна політика – це сукупність основних напрямів і способів діяльності держави щодо отримання, використання, поширення та зберігання інформації [6].

Україні як суб'єкту міжнародних відносин також варто звернути особливу увагу на власну інформаційну політику, яка повинна полягати у творенні двох вищеописаних площин: площини віртуальної, мережевої, телекомунікаційної та площини соціальної й політичної. Інформаційна політика нашої держави щодо цих площин матиме більші шанси на уникнення багатьох загроз, які виникають під час розвитку та функціонування кіберпростору. За посередництвом телекомунікаційних мереж в Україні можуть проявлятися будь-які загрози, які вже мали місце де-небудь у світі.

В останні роки Україна була лідером у світі із зростання кількості інтернет-користувачів та глибини проникнення мережі у суспільство.

Головними напрямками і способами державної інформаційної політики є: [6]

- забезпечення доступу громадян до інформації;
- створення національних систем і мереж інформації;
- зміцнення матеріально-технічних, фінансових, організаційних, правових і наукових основ інформаційної діяльності;
- забезпечення ефективного використання інформації;
- сприяння постійному оновленню, збагаченню та зберігання національних інформаційних ресурсів;
- створення загальної системи охорони інформації;
- сприяння міжнародному співробітництву в галузі інформації та гарантування інформаційного суверенітету України.

З головних напрямків інформаційної політики України зараз важливо виділити другий пункт – створення національних систем і мереж інформації, п'ятий – сприяння постійному оновленню, збагаченню та зберігання національних інформаційних ресурсів та шостий – створення загальної охорони

інформації. Відповідно до вищеописаних правових регуляторів, Україна має великі шанси на створення своєї власної інформаційної політики, що завадить виникненню описаних у статті загроз і посприяє запровадженню багатьох позитивних змін у суспільстві.

Висновки і перспективи подальших розвідок

Філософія функціонування кіберпростору сьогодні впливає на суспільство у двох площинах – віртуальній та реальній. Кожна з цих площин приносить як позитивні шанси, так і загрози для суспільства, де розвивається кіберпростір. Дуалістичність філософської думки, яка поділяє явища на дві категорії: добрі та злі – також можна застосувати до найновішого винаходу людства у сфері комунікацій – телекомунікаційних мереж.

Наведені аргументи та факти підтверджують гіпотезу, що сьогодні інформація є високовартісним соціальним ресурсом, при чому її вартість – це не обов'язково матеріальний (грошовий) еквівалент. Також наведені у статті факти підтверджують започаткування епохи Великих Даних, яка в історичній періодизації слідує за Новітнім Часом або постмодерною ерою. Епоха Великих Даних відрізнятиметься від попередньої епохи з економічної точки зору тим, що вартість інформації не вимірюватиметься в грошовому еквіваленті, а матиме цінність ментальну. Її основа – це хмарні технології, які за своєю мережевою будовою нагадують мозок людини. Телекомунікаційні мережі еволюціонували до хмарних сервісів, що ознаменовує початок епохи Великих Даних та запровадження нової філософії функціонування економіки та суспільств. Можливо, такі показники розвитку держави та суспільства, як валовий внутрішній продукт заміняться валовим інформаційним продуктом, що у поєднанні з індексом людського розвитку розставить суспільства планети Земля зовсім в іншому порядку, ніж вони перебувають зараз.

Тема, яка підіймається у статті, є новою, мало опрацьованою і надто об'ємною, аби її помістити в одне коротке повідомлення, тому вона залишається відкритою для наступних досліджень.

Бібліографічні посилання

1. Світ у 2014. Рік розумнішого підприємства. – Український випуск // The Economist, Український Тиждень.

2. Społeczeństwo Sieci. Gospodarka Sieciowa w Europie Środkowej i Wschodniej / pod redakcją Sławomira Partyckiego. – Lublin, 2011. – T1, T2.

3. Edinburgh review. – Volume 12 (1808).

4. Modernizacja polityczna w teorii i praktyce. Filozoficzne aspekty i dziedziny modernizacji / pod red. Marka Barańskiego. – Katowice, 2009.

5. «Бітрікс24»: як ефективно побудувати сучасну інфраструктуру компанії [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://watcher.com.ua/2013/12/05/bitriks24-yak-efektyvno-pobuduvaty-suchasnu-infrastrukturu-kompaniyi/>.

6. Інформаційна політика в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.zoda.gov.ua/article/130/informatsiyna-politika-v-ukrajini.html>.

Гладий А. Л. Философия воздействия киберпространства на психологические свойства современных обществ.

Рассмотрены особенности философии функционирования телекоммуникационных сетей и их влияние на психосоциологические черты современных обществ. Также рассмотрены особенности возникновения новой эпохи под названием «эпоха Больших Данных». Исследованы шансы и угрозы, возникающие при широком внедрении телекоммуникационных сетей в жизни современных обществ.

Ключевые слова: телекоммуникационные сети, информационное пространство, эпоха Больших Данных, трансформация.

Gladii A. Philosophy of impact of cyberspace on the psychological characteristics of modern societies.

In the article features of the philosophy of operation of telecommunication networks and their impact on the psycho-sociological features of modern societies were considered. Also the features of a new era called «the era of Big Data» were described. Opportunities and threats arising from the broad introduction of telecommunication networks into everyday life of the modern societies were investigated as well.

Keywords: telecommunication networks, information space, era of Big Data, transformation.

Надійшла до редколегії: 13.02.2014 р.